

Missatge de Cap de d'Any del cap de Govern

-MI Sr Xavier Espot Zamora-

Andorra la Vella, 31 de desembre de 2023

Aquest vespre arribem a les darreres hores d'un any que ha estat intens i fructífer. Un any en què les ciutadanes i ciutadans del país han fet sentir la seva veu d'una forma especialment clara i ens han interpel·lat, a nosaltres, als seus representants polítics, de manera directa. En primer lloc, en dues conteses electorals -una a l'abril i l'altra al desembre- que han renovat el Consell General, el Govern i els set Comuns.

Més enllà de les eleccions, l'expressió de les expectatives, els neguits i els desitjos de la ciutadania ha sabut trobar altres camins: per mitjà de la societat civil organitzada, en el marc del diàleg econòmic i social, a través dels mitjans de comunicació i les xarxes socials i -evidentment també- fent ús dels drets d'expressió i de manifestació.

Poques vegades abans Andorra s'havia expressat de manera tan plural.

No és senzill recollir totes aquestes veus diverses -a vegades fins i tot amb punts de vista i interessos contraposats- i trobar un denominador comú. Això no obstant, crec que podríem estar d'acord en afirmar que la societat andorrana demana nous equilibris: entre creixement i qualitat de vida, entre dinamisme econòmic i inclusió social, entre progrés i benestar... I aquest 2023, des del Govern ens hem esforçat més que mai en la recerca d'aquests equilibris.

Tot just acabem l'any amb un gran acord transversal de totes les forces polítiques presents al Consell General en matèria d'habitatge. Un acord que demostra que el consens al tomb de les grans qüestions que preocupen als nostres conciutadans és possible. I no només és un consens possible, sinó que és un consens que dona protecció a les persones que viuen en pisos de lloguer i que ofereix un horitzó de seguretat durant uns anys en què se seguiran posant en pràctica tota una sèrie de mesures per pal·liar la manca d'habitatge a preu assequible al país.

Les persones que han viscut amb l'angoixa de no saber si podrien continuar tenint al seu abast un habitatge a un preu assequible poden ara estar tranquil·les i tenir la seguretat que aquesta situació no canviarà en els anys a venir.

L'acord transversal per l'habitatge és un bon exemple del diàleg fructífer que s'estableix entre els ciutadans i els polítics, quan nosaltres -els representants públics- sabem deixar de banda els interessos partidistes i unir esforços en benefici de l'interès comú.

És amb aquest esperit d'acord transversal que des del Govern encarem l'any que aviat començarà: Per revisar a fons la regulació de la inversió estrangera, per fer sostenible el sistema de pensions de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social i per trobar un equilibri entre el desenvolupament urbanístic i la protecció del medi natural i el paisatge.

Si els consens ha estat possible -i ha de seguir sent possible- en una qüestió crucial i complexa com la de l'habitatge, també ho ha de ser en tots aquests altres fronts que acabo de mencionar.

Un àmbit que mereix també especial atenció és el del poder adquisitiu, especialment el d'aquelles persones amb uns ingressos més modestos. Al llarg dels darrers dos anys hem viscut un repunt de la inflació com feia dècades que no vèiem. I, tot i que l'increment de preus està tendint a moderar-se, omplir la cistella de la compra avui és notablement més car que fa un any enrere.

Aquesta situació ha portat als agents econòmics i socials a negociar durant mesos per buscar un acord que permeti augmentar els salaris de cara al 2024. Durant les converses, que des del Govern hem seguit de prop i hem -en bona mesura- incentivat, s'han acostat posicions i s'han fet concessions importants per trobar una entesa. Finalment, però, l'acord entre organitzacions empresarials i sindicals no ha estat possible.

En aquest escenari, no hem volgut defugir la nostra responsabilitat i és per això que hem decidit incrementar el salari mínim i les pensions de solidaritat fins a dos punts per sobre de l'IPC, i millorar així el poder adquisitiu de les persones amb menys recursos econòmics. I també hem decidit tirar endavant un projecte de llei que, com a mínim, estableixi augments obligatoris per a tots els salaris situats per sota del salari mitjà, és a dir, fins a uns 2.500 euros mensuals. Aquesta llei permetrà conservar el poder adquisitiu de més de la meitat de les persones assalariades del país, aquelles que cobren els salaris més baixos.

Des del Govern protegim doncs les famílies que viuen en un habitatge de lloguer i assegurem el futur d'aquelles persones que depenen de salaris i de pensions.

Mirant més enllà de les nostres fronteres, el 2024 serà un any per redefinir les relacions d'Andorra amb el seu entorn. Tot just hem conclòs les negociacions de l'acord d'associació amb la Unió Europea, un pas decisiu que culmina el camí iniciat dècades enrere amb l'acord duaner i que fixarà un marc estable i equilibrat de relacions amb els nostres veïns europeus.

La negociació ha estat llarga i complexa. Ara venen setmanes i mesos en què tindrem l'oportunitat d'explicar i de revisar tot el contingut de l'acord, amb la vista posada en el referèndum en què el poble andorrà haurà de donar el seu veredict definitiu.

Soc conscient que la complexitat de l'acord genera dubtes i que cal fer una tasca intensa d'informació al respecte. Però també sé que comprendreu que una cosa ha estat la fase de negociació i una altra la fase que comença ara: la de l'explicació i la pedagogia.

Tindrem temps de dissipar dubtes, de desfer malentesos i d'explicar els canvis en positiu que l'acord representarà per a la societat andorrana en el seu conjunt. Amb tot el detall possible. L'important avui és que tingueu la garantia que es tracta d'un acord equilibrat, que permet a Andorra continuar tenint el control de qüestions per a nosaltres cabdals com les fronteres, la immigració i la fiscalitat i que -a la vegada- permetrà als andorrans treballar, estudiar, fer negocis i desenvolupar una carrera professional en l'entorn europeu.

Bona part dels neguits que la societat andorrana ens expressa, bona part d'aquesta necessitat de trobar un equilibri entre benefici econòmic i benestar social, entre creixement i sostenibilitat, entre progrés i qualitat de vida, forma part dels fonaments del projecte de construcció europeu. Els millors exemples de creixement equilibrat i incluiu els trobem a Europa.

L'acord d'associació no s'ha de veure com un canvi radical o com un capgirament de l'ordre conegut de les coses. Ans al contrari, és la conseqüència lògica de més de 30 anys de relacions entre Andorra i la Unió Europea, que van començar quan el Govern de Josep Pintat va negociar l'acord duaner a finals de la dècada de 1980. D'aleshores ençà, res del que passa a Europa ha estat aliè a nosaltres. Tot el que passa al nostre entorn ens afecta. I l'acord el que ens permetrà és construir una relació estable amb l'entorn i poder fer sentir la nostra pròpia veu.

Això és el que va motivar els governs d'Albert Pintat i de Jaume Bartumeu a decidir-se en favor de la participació d'Andorra al mercat interior europeu, aspiració que està en la base de l'acord d'associació. I aquesta visió compartida és la que va tenir també el meu predecessor, el cap de Govern Antoni Martí, quan va iniciar formalment les negociacions fa vuit anys i mig.

El record d'Antoni Martí, traspasat injustament massa d'hora encara no fa dos mesos, ha estat molt present en aquells que hem pres part en aquesta recta final de les negociacions amb Europa. Desitjo que la seva visió estratègica, el seu instint polític i -molt especialment- la seva gran estima per aquesta terra i la seva gent ens continuïn servint d'inspiració i de guia al llarg del 2024.

Al famós *Conte de Nadal* de Charles Dickens, tres esperits visiten el protagonista, Ebenezer Scrooge, durant la nit del 24 de desembre: els fantasmes del passat, del present i del futur. El passat, amb els nostres encerts i els nostres errors, no es pot canviar. Però la revisió dels fets passats, sota la llum i la perspectiva pròpia d'aquesta època de l'any, ens permet actuar en el present, per consolidar els encerts i corregir els errors. I és així que, entre tots, construïm el futur. Un futur que volem pròsper per a tots els ciutadans i les ciutadanes d'Andorra.

Desitjo que acabeu de passar unes bones festes de Nadal en companyia d'aquelles persones que us estimen. Que tingueu sempre presents en la memòria aquells que malauradament ja no estan entre nosaltres. I que el 2024 sigui per a vosaltres un any venturós.